

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΤΕΧΝΙΚΟ»

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ - ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑ.Λ.
ΣΑΒΒΑΤΟ 31 ΜΑΙΟΥ 2025
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Μη Λογοτεχνικό Κείμενο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1^η Δραστηριότητα

A1. α) Η μουσική σύμφωνα με το κείμενο είναι ένας σημαντικός τρόπος έκφρασης των ανθρώπινων σκέψεων και συναισθημάτων. Ο πρώτος λόγος που το αιτιολογεί αυτό είναι πως η μουσική είναι μια γλώσσα τόσο πλούσια ώστε να μπορεί να καλύψει όλο το εύρος των αναγκών του ανθρώπου για έκφραση σκέψεων και συναισθημάτων «μια γλώσσα τόσο πλούσια ώστε να καλύπτει όλο το φάσμα αυτών». Ο δεύτερος λόγος είναι πως αποτελεί έναν κοινό τρόπο έκφρασης όλων των ανθρώπων στον πλανήτη «Είναι μια γλώσσα για όλους τους ανθρώπους». Ο τρίτος λόγος είναι πως η μουσική αποτελεί τον πιο αποτελεσματικό τρόπο έκφρασης των σκέψεων ή των συναισθημάτων, που υπερέρχει ακόμη και από τον λόγο, προφορικό ή γραπτό.

A1 β)

Επίκληση στη λογική:

Επιχείρημα: «Η μουσική, λοιπόν, είναι μια γλώσσα, ... σκέψεων ή συναισθημάτων.» στη δεύτερη παράγραφο ο συγγραφέας χρησιμοποιεί επιχείρημα να αποδείξει την ορθότητα της άποψής του πως η μουσική είναι ένας σημαντικός τρόπος έκφρασης των ανθρώπινων σκέψεων και συναισθημάτων.

Τεκμήριο, Δεδομένο επιστημονικής έρευνας: «Επιστημονικές μελέτες...μίας μελωδίας που έχουν ξανακούσει.» ο συγγραφέας καταγράφει τα πορίσματα μελετών που επιβεβαιώνουν τις επιδράσεις της μελωδίας στον άνθρωπο και ιδίως στα παιδιά. Το τεκμήριο ενισχύει την αξιοπιστία του επιχειρήματος για την αξία της μουσικής στη ζωή ανθρώπου.

Επίκληση στο συναίσθημα:

Ρητορικές Ερωτήσεις: «Θα μπορούσε άραγε...τηλεόραση; Πώς θα ήταν άραγε οι σχέσεις ...ή την απογοήτευση;»

Συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις: «Γι'αυτό αγαπάμε όλοι τη μουσική! Γιατί μας συντροφεύει πάντα και παντού σε ό,τι κι αν βιώνουμε, σε καθετί που αισθανόμαστε!»

Μεταφορά: «Είναι συνάμα μία γλώσσα τόσο πλούσια που έχει πληθώρα «διαλέκτων»...»

Με την επίκληση στο συναίσθημα ο συντάκτης επιδιώκει να διεγείρει τα συναισθήματα του κοινού ώστε να προκαλέσει μια επιθυμητή απόφαση ή να οδηγήσει σε μια ενέργεια.

2^η δραστηριότητα

A2 α) μεταφορικός τίτλος: «Η μουσική ως σύντροφος στη ζωή μας»

Επιμέλεια : ΜΠΟΤΣΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΤΕΧΝΙΚΟ»

A2 β) Η τελευταία παράγραφος αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων:

1^{ος} «Η μουσική λοιπόν ... που μας χαρακτηρίζουν.» «Γι' αυτό αγαπάμε όλοι τη μουσική!...σε καθετί που αισθανόμαστε!»

Το χωρίο αναπτύσσεται με τη μέθοδο της αιτιολόγησης. Οι λεπτομέρειες αιτιολογούν την κύρια ιδέα της παραγράφου δηλαδή γιατί η μουσική είναι σημαντική.

2^{ος} «έχει πληθώρα «διαλέκτων», τζαζ, ποπ, ροκ, σόουλ, φάνκυ, μπλουζ, παραδοσιακή, συρτάκι...» Το χωρίο αναπτύσσεται με παράδειγμα. Ο συγγραφέας παραθέτει παραδείγματα για να επιβεβαιώσει και να επαληθεύσει πως η μουσική είναι μια γλώσσα πολύ πλούσια και πολλά είδη.

Εναλλακτικά

3^{ος} «Είναι μια γλώσσα...τις καταστάσεις που βιώνουμε.»

Το χωρίο αναπτύσσεται με ορισμό

Οριστέα Έννοια: Η μουσική

Έννοια Γένος: μια γλώσσα

Ειδοποιός Διαφορά: «που τη μιλάμε όλοι...και την ψυχοσύνθεσή μας». «τόσο πλούσια που έχει πληθώρα διαλεκτών»

Χαρακτηρισμός του ορισμού

1. Ως προς τον τρόπο που παρουσιάζει την οριστέα έννοια:

Αναλυτικός γιατί παριστάνει την ουσία της έννοιας εκθέτοντας τα γνωρίσματα που περιέχονται σ'αυτήν.

2. Ως προς την έκτασή του: Είναι σύντομος γιατί εκτείνεται σε μερικές μόνο γραμμές.

- A2 γ)** 1. β
2. β
3. α

3^η δραστηριότητα

A3. (σχεδιαγραμματικά)

Επικοινωνιακό πλαίσιο: απαιτείται τίτλος και αφόρμηση από ένα γεγονός της επικαιρότητας, αναφορική λειτουργία της γλώσσας και γ'ρηματικό πρόσωπο

Πρόλογος → Θετικά θέματα

Κύριο Μέρος → Θετικές Επιδράσεις της Μουσικής (Άτομο, Κοινωνία, Οικουμένη)

Επίλογος → Συμπερασματικός

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΤΕΧΝΙΚΟ»

Β. Λογοτεχνικό Κείμενο

Β1.

Το ποιητικό υποκείμενο και κεντρικός ήρωας της ιστορίας αφηγείται μια βιωματική του εμπειρία. Τα πρόσωπα της ιστορίας είναι το ποιητικό υποκείμενο, τα άλλα παιδιά-φίλοι του ποιητή και ένας διαβάτης. Ο τόπος της ιστορίας είναι το σπίτι του ποιητικού υποκειμένου και συγκεκριμένα ο κήπος του σπιτιού. Η ιστορία χρονικά ξεκινά με μια αναδρομική αφήγηση στο παρελθόν, στα παιδικά του χρόνια, όπου μαζί με τα άλλα παιδιά έπαιζε στον κήπο του σπιτιού του («Τα κάγκελα του κήπου», «σαν ήμασταν παιδιά κρυβόμαστε κάτω απ' τη σκάλα»). Η ανάμνηση των παιδικών του χρόνων συνοδεύεται από τον ήχο ενός φλάουτου καθώς νυχτώνει («καθώς βραδιάζει ένα φλάουτο κάπου...συνηγορεί για όλη την ανθρωπότητα-»). Στη συνέχεια νέος πια, έρχεται στο παρόν του αφηγηματικού χρόνου και παρουσιάζει τον εαυτό του να αγωνιά να ζήσει το αύριο («κι αργότερα νέοι» «κι εγώ υπήρξα τρελός λεπτοδείχτες στα ρολόγια»), αφήνοντας πίσω τις «άχαρες μέρες» του παρελθόντος.

Όσπου μια νύχτα εκτυλίσσεται ένα αναπάντεχο γεγονός που συγκλονίζει τον ήρωα και που αποτελεί και το κεντρικό γεγονός της ιστορίας. Καθώς στέκεται στο παράθυρο του σπιτιού του, ένας διαβάτης περνά το δρόμο τραγουδώντας ένα τραγούδι που ξυπνά στον ήρωα αναμνήσεις και τη νοσταλγία όλων όσων ονειρεύτηκε τα χρόνια της ανέμελης παιδικής του ηλικίας («Κι όμως η νοσταλγία όλων όσων ονειρεύτηκες τρέμει μες στο τραγούδι.») Το τραγούδι τον μαγεύει («Στέκεσαι στο παράθυρο και ακούς σα μαγεμένος.») και του προκαλεί όμορφα συναισθήματα. Στο τέλος της ιστορίας, καθώς ο διαβάτης φεύγει και επικρατεί ησυχία, το ποιητικό υποκείμενο δείχνει να συνειδητοποιεί πόσο ανάγκη είχε τη μουσική. Η ιστορία τελειώνει με την υπαρξιακή ερώτηση του ποιητικού υποκειμένου «Και τώρα τι θα κάνεις;» καθώς προβληματίζεται για το μέλλον του αν η μουσική δεν τον συντροφεύει στη ζωή του.

2^η δραστηριότητα

Β2. α)

α' πληθυντικό: «σαν ήμασταν παιδιά κρυβόμαστε κάτω απ' τη σκάλα»

Το α' πληθυντικό πρόσωπο εκφράζει την καθολικότητα του φαινομένου, τη συλλογικότητα, ό,τι λέγεται αφορά όλους, και έτσι τονίζεται η αναγκαία ευαισθητοποίηση όλων, αφού ο ποιητής θεωρεί πως οι εμπειρίες των παιδικών του χρόνων καθώς και η σχέση του με τη μουσική είναι πράγματα που τα βιώνουν όλοι οι άνθρωποι. Το α' πληθυντικό πρόσωπο προσδίδει στο ποίημα ζωντάνια, αμεσότητα και έναν οικείο τόνο στο λόγο. Καθώς ο συγγραφέας θέτει και τον εαυτό του ως συμμετοχο δεν υποτιμά τον αναγνώστη. Αντίθετα τον καθιστά πιο δεκτικό και ο λόγος του κερδίζει σε πειστικότητα.

α' ενικό: «κι εγώ που υπήρξα τρελός για το αύριο κοιτάζω τώρα με αγωνία.»

Το α' ενικό πρόσωπο εκφράζει προσωπική, εξομολογητική διάθεση, την προσωπική κατάθεση σκέψεων και συναισθημάτων, τη βιωματική σχέση με τα πράγματα, την υποκειμενική χροιά. Προσδίδει αμεσότητα και ζωντάνια στο λόγο. Ο ποιητής σκέφτεται την αγωνία που βίωνε ως νέος για να ζήσει το αύριο.

β' ενικό: «Και τώρα τι θα κάνεις;»

Το β' ενικό πρόσωπο εκφράζει τη συναισθηματική προσέγγιση του δέκτη (προσπαθεί να αγγίξει συναισθηματικά τον δέκτη και να τον ευαισθητοποιήσει), προσδίδει στο λόγο οικειότητα, αμεσότητα, ζωντάνια και σε ορισμένες περιπτώσεις χρωματίζεται το ύφος με διδακτικό τόνο. Στο συγκεκριμένο σημείο το ποιητικό υποκείμενο διδάσκει έμμεσα τον αναγνώστη να στραφεί προς τη μουσική που αποτελεί το καταφύγιο της ψυχής.

Επιμέλεια : ΜΠΟΤΣΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΤΕΧΝΙΚΟ»

B2. β)

Εικόνα: «Όσπου μια νύχτα ένας διαβάτης περνάει στο δρόμο τραγουδώντας.»

Πρόκειται για μια ακουστική – ηχητική εικόνα όπου παρουσιάζεται ένας διαβάτης να διασχίζει το δρόμο τραγουδώντας.

Μεταφορά: « το τραγούδι σβήνει»

Η μελωδία του τραγουδιού χάθηκε, καθώς ο διαβάτης απομακρύνθηκε.

Παρομοίωση: «τα κάγκελα του κήπου υγρά απ'τη βροχή σαν τους φτωχούς που τους αφήνουν έξω»

Παρομοιάζει τα κάγκελα του κήπου που από τη βροχή ήταν υγρά με τους φτωχούς ανθρώπους που δεν έχουν σπίτι να προστατευθούν από τη βροχή.

Με την εικόνα, τη μεταφορά και την παρομοίωση ο λόγος γίνεται πιο παραστατικός, πιο ζωντανός, πιο άμεσος, πιο πειστικός. Η θέση του συγγραφέα καθίσταται εύληπτη και κατανοητή. Δίνει παραστατικότητα στην άποψη του συγγραφέα, την αισθητοποιεί. Επίσης επικαλείται το συναίσθημα – διεγείρει συναισθηματικά το δέκτη. Τέλος κινητοποιείται η φαντασία του αναγνώστη και διατηρείται αμείωτο το ενδιαφέρον του.

3^η δραστηριότητα

B3. Το ποιητικό υποκείμενο παρουσιάζει τη βιωματική του σχέση με τη μουσική. Ο ήχος ενός φλάουτου συντροφεύει τις παιδικές του αναμνήσεις («αλλά καθώς βραδιάζει ένα φλάουτο κάπου ή ένα άστρο συνηγορεί για όλη την ανθρωπότητα») Περιγράφει τη λαχτάρα του να μεγαλώσει και να ζήσει το μέλλον του όπως κάθε νέος άλλωστε («κι εγώ που υπήρξα τρελός για το αύριο ...»). Καταλαβαίνουμε όμως πως μέσα σ' αυτή την αναζήτηση μιας καλύτερης ζωής ο ποιητής έχασε το πραγματικό νόημα της ζωής, καθώς εγκλωβίστηκε σε ένα αδιάκοπο κυνήγι της καθημερινότητας χωρίς συναισθηματισμό και ευτυχία («κοιτάζω τώρα με αγωνία να προχωρούν οι λεπτοδείχτες στα ρολόγια») αποκομμένος από τη μουσική. Το περιστατικό με τον διαβάτη τον έκανε να συνειδητοποιήσει την αναγκαιότητα της μουσικής στη ζωή του.

Τα συναισθήματα που προκαλεί η ανάγνωση του ποιήματος είναι ποικίλα. Αρχικά η αφήγηση των παιδικών χρόνων του ποιητή στο σπίτι του μαζί με τα άλλα παιδιά γεννά συναισθήματα **αισιοδοξίας** για το μέλλον αυτών των παιδιών που ονειρεύονται ένα «βασιλικό πεπρωμένο». Αργότερα γεννά το συναίσθημα της **συγκίνησης** καθώς νέοι πια φαίνεται να ξεκινούν τα πρώτα δημιουργικά βήματα στη ζωή κρατώντας όμως τις αναμνήσεις των παιδικών τους χρόνων. Ωστόσο ο ήρωας δείχνει να **αγωνιά** υπερβολικά για να υλοποιήσει τα όνειρά του, γεγονός που προκαλεί **ανησυχία** στον αναγνώστη καθώς ο ίδιος παραδέχεται πως έχανε την αίσθηση του χρόνου και κατ' επέκταση την ποιότητα στη ζωή του. («Κι εγώ που υπήρξα τρελόςστα ρολόγια.»). Το περιστατικό με τον διαβάτη που με το τραγούδι του πυροδοτεί τις αναμνήσεις και τη νοσταλγία του ήρωα για τα όμορφα παιδικά χρόνια προκαλεί **ανακούφιση** στον αναγνώστη αλλά και **ελπίδα** για το μέλλον καθώς παρακολουθεί τον συνειδησιακό προβληματισμό του ήρωα για το πώς θα συνεχίσει τη ζωή του αν η μουσική δεν αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της («Και τώρα τι θα κάνεις;»).